

2. Кубанський С. Моделі фінансової мотивації працівників на первинці. *Управління закладом охорони здоров'я*. 2020.№3. URL: <http://medlib.dp.gov.ua/jirbis2/ua/medical-periodes/fond-publications-list/357-upravlinnya-zakladom-okhoroni-zdorov-ya.html.pdf>

3. Модернізація менеджменту та публічного управління в системі охорони здоров'я. Колективна монографія. За ред. д.е.н. проф. Шкільняка М.М., Желюк Т.Л., Тернопіль. Крок. 2020. 560с.

4. Попович Т.М. Управління якістю. Тернопіль, КРОК, 2013. 320с. Типологічна модель мотивації В.І.Герчикова. URL: <https://www.delfy.biz/methods/tmg>

5. Синицька О. І. Мотиваційні механізми управління персоналом: структура, важелі, напрями ефективізації : монографія / О. І. Синицька. – Вінниця : Розвиток, 2015. 135 с.

Оксана МІЩАНЧУК

здобувачка освітньо-професійної програми

«Державна служба», ЗУНУ

Науковий керівник – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ Григорій Монастирський

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Основним компонентом стратегічного управління муніципальними утвореннями є стратегічне планування.

Під стратегічним плануванням слід розуміти комплексну, аналітично обґрунтовану систему процедур з формування стратегічних цілей та стратегій і засобів їх реалізації, деталізованих у стратегічних планах чи програмах, виконання й адаптивне коригування яких обумовлює довгострокове ефективне функціонування об'єкта планування у швидкозмінному ринковому середовищі.

Основи стратегічного управління в Україні формуються, починаючи з 1999 року, відповідно до Указу Президента України «Про впровадження системи стратегічного планування і прогнозування» від 30.04.1999 р., що визначив поетапне впровадження системи стратегічного планування в державі, яка б охоплювала макро-, мезо- та мікрорівень.

Стратегічне планування на муніципальному рівні на відміну від традиційного – це планування, яке орієнтується на активні дії, є довготерміновим, стосується сукупності проблем і активізує увагу на оптимальному задоволенні потреб місцевого співтовариства, сприяючи досягненню громадської злагоди. Варто зазначити, що у світовій практиці

стратегічне планування розвитку муніципального утворення з'явилося порівняно недавно: в США на початку 70-х років, в країнах Західної Європи – в середині 80-х років ХХ століття.

Стратегічне планування підвищує конкурентоздатність муніципального утворення. Наявність розробленого стратегічного плану є чинником залучення інвесторів.

Стратегічне планування розвитку муніципального утворення слід розглядати в трьох взаємодоповнюючих аспектах:

1) як процес. Стратегічне планування – це процес обміну інформацією, примирення протилежних точок зору та узгодження позицій, формування в учасників планування зацікавленості в реалізації напрацьованої стратегії;

2) як діяльність. Діяльність з планування вимагає спеціальної професійної підготовки. Проте, уявлення спеціалістів-плановиків часто суперечать інтересам інших членів територіальної громади. Тому необхідним є більш широкий підхід до планування, який здійснюється в процесі соціальної співпраці;

3) як систему, що складається із множини взаємодіючих елементів та підсистем. Суб'єктами такої системи виступають органи місцевого самоврядування, юридичні та фізичні особи, дії яких взаємоузгоджені і спрямовані на перетворення об'єктів планування у якісно кращий стан через системне ініціювання, розроблення та виконання стратегій і стратегічних планів. Об'єктом стратегічного планування виступає територіальна громада (її економічний, соціальний розвиток). Суб'єктів стратегічного планування муніципального утворення можна поділити на дві групи: а) суб'єкти, що здійснюють організацію розроблення стратегічних планів та засобів їх реалізації, — ті, що ініціюють розроблення стратегічного плану та безпосередні учасники робочих груп з розроблення плану; б) суб'єкти, які організують виконання стратегічних планів, — ті, за якими закріплюється координація, моніторинг, контроль за реалізацією, організація коригування, звітність за результати виконання стратегічних планів.

Стратегічне планування в системі муніципального менеджменту виконує, в першу чергу, аналітико-прогностичну функцію. Окрім того, воно реалізує й пізнавально-виховну функцію, спрямовану на формування в суб'єктів місцевих відносин нових уподобань та пріоритетів.

Стратегічне планування — одна з найважливіших функцій місцевих органів влади в зарубіжних країнах. Воно має демократичну сутність, оскільки дозволяє залучити населення до муніципального управління. Місцеве населення може бути включене до загального процесу розробки стратегічного плану з правом перегляду напрямків роботи, воно стає частиною команди, яка буде впроваджувати стратегію розвитку муніципального утворення.

Залежно від характеру організації стратегічного планування та ролі громади у створенні плану розрізняють декілька організаційних підходів:

– управлінський (або патерналістський) підхід. Розроблення стратегічного плану ініціюється органом місцевого самоврядування, депутатами за пасивної участі громади;

– експертний підхід. Передбачає залучення до розроблення стратегічного плану спеціалістів ззовні, наведення контактів органів виконавчої влади з територіальною громадою;

– експертно-консультаційний підхід. Означає залучення до розроблення плану, як експертів ззовні, так і представників громади, має місце врахування громадської думки;

– менеджерсько-консультаційний. Полягає у залученні місцевою владою як автором представників громадськості в якості консультантів, через яких враховується думка територіальної громади;

– партнерський підхід. Передбачає залучення до робочої групи представників влади, ділових кіл та безпосередньо громадськості, часткове врахування інтересів членів територіальної громади;

– громадський підхід. Полягає у створенні громадою відповідного комітету з розроблення стратегічного плану, домінуючій ролі територіальної громади.

Найбільш прийнятним та ефективним вважається партнерський підхід щодо побудови і реалізації стратегічного плану, за якого до системи суб'єктів планування повинні органічно входити представники влади, бізнес-структур, наукових кіл та громадськості.

Список використаних джерел:

1. Стратегії розвитку регіонів: шляхи забезпечення дієвості. Збірник матеріалів «круглого столу» / за ред. С.О. Білої. К.: НІСД, 2011. С. 41- 42.

2. Стратегічне планування сталого розвитку за участю громади : Практичний посібник / [Войтович М., Волошинський О., Воляник І. та ін.] ; за заг. редакцією В. Кашевського. – [вид. 2-ге, доп]. Рівне : Волинський ресурсний центр, 2007. 128 с.